

Vi kan godt være den danske folkeskole bekendt, men der er tendenser, som bør mane til bekymring og bevågenhed. I den sammenhæng bør vi være mindst lige så bekymrede over, at 15-17 pct. af alle danske børn og unge under 18 år har så store sociale, sundhedsmæssige eller psykosociale problemer, at de har behov for specielle tilbud, som over, at gennemsnittet i en dansk tredjeklasse ikke læser så godt som den tilsvarende finske eller italienske.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen hæftede sig ved nogle af den danske folkeskoles styrkesider, og de er der, og de er gode. Eleverne i dag er jo langt bedre til at formulere sig mundtligt og til at samtale, end min generation eksempelvis var, da vi var unge.

At kunne gebærde sig i fællesskab, at have det, som fru Elsebeth Gerner Nielsen kaldte sociale færdigheder, at have tolerance over for dem, der er anderledes, er en god ting, og her har folkeskolen sin styrke, og det skal vi selvfølgelig holde fast i. Men det må vel være sådan, at vi politikere koncentrerer os om problemerne de steder, hvor det ikke går så godt, og det er altså med hensyn til de mere kontante færdigheder.

Og når fru Elsebeth Gerner Nielsen taler varmt om, hvor gode de unge er blevet til samtale og mundtligt dansk – og det er jo rigtigt – så synes jeg, vi også skal hæfte os ved, hvor dårlige og utilstrækkelige de er, når det drejer sig om skriftlig fremstilling og formulering, og dér tænker jeg ikke bare på tegnsætning og stavning; jeg tænker også på det at kunne bruge sproget, at kunne formulere sig og ikke bare komme med floskler og med argumenter, der kører i ring, og som egentlig ikke er argumenter, for det er jo dér, vi skal sætte ind, og det kræver træning, og det kræver lektier.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Det er sundt at debattere, og det må vi naturligvis værne om, og derfor synes jeg, det er glædeligt at se, at samtlige politiske partier – ikke kun folkeskoleforligspartierne, men samtlige partier – har været enige om at stille denne forespørgsel.

Ordentlig kvalitet er selvfølgelig noget, som nødvendigvis må ses i forhold til et veldefineret og klart formål for folkeskolen, og det er her, man i alt for mange år har svigtet. Man har ganske enkelt været bange for at stille de nødvendi-

ge krav. For det politiske flertal har den opfattelse, at skal alle kunne følge med, så må børnene helst ikke blive sat til noget, de ikke ligefrem har lyst til. Men efter min opfattelse kan man kun sætte sig et formål for folkeskolen, hvor både lysten og kravene tilfredsstilles. Og det kan godt være, at denne forespørgsel ikke alene skal dreje sig om folkeskolen. Hele perioden fra barn til voksen skal nemlig efter Fremskridtspartiets mening ses i en sammenhæng, altså hele socialiseringsprocessen.

Lyst har længe været nøgleordet for den måde, hvorpå vore børn vokser op her i landet, ikke mindst i institutionerne og skolerne; men det kan være særdeles vanskeligt at sikre, at undervisningen og indlæringen har en ordentlig »kvalitet«, hvis den skal være lystbetonet. Lyst skal stilles over for pligt, og pligt har alt for længe været et af de værste fyord i Danmark.

Folkeskolen er derfor gennem de sidste mange år blevet et opholdssted for unge, indtil de er vokset op og endelig må få lov til at lære noget – hvis de har lyst, vel at mærke! – og så kan det faktisk være for sent.

Undervisningen må have et element af pligt, og hvis vi ikke tager pligten med som formål for folkeskolen, så mister vi ganske enkelt flere pladser i kampen om en førerposition i det globale videnssamfund.

Det er simpelt hen hverken muligt eller formålstjenligt at betragte folkeskolen isoleret. Det starter allerede før folkeskolen, nemlig i institutionerne indtil det år, hvor barnet fylder 7 år, og Danmark er ganske enkelt det eneste land i den civiliserede verden, som ikke stiller krav til deres børn allerede under førskoleaktiviteterne.

Danske børn starter i institutioner, som er en del af det sociale system, der udelukkende er tilpasset forældrenes pasningsbehov, og vi bruger hvert år ca. 22 mia. kr. på rent passiv børnepasning, uden at der overhovedet stilles krav med hensyn til børnenes udvikling. Men i andre europæiske lande er man ikke så bange for at stille krav til børnene i førskoletiden.

F.eks. er der i en artikel i Mandag Morgen fra den 4. november en opstilling over indholdet i forskellige udvalgte landes førskoleordninger, og det kan nævnes, at i Frankrig har man sådan noget som fysisk udvikling, tekniske og videnskabelige aktiviteter, kommunikation og mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed og kunstneriske og æstetiske aktiviteter.

Og som jeg var inde på i en kort bemærkning, har man i Finland udvikling af sociale, følelses-